

Jornades d'Experiència

Punta de Vacas, 5 de maig del 2007

Benvolgudes amigues, benvolguts amics, pelegrins i visitants del Parc Punta de Vacas. Voldria tocar el nucli principal d'aquestes jornades que està donat per la reconciliació com a experiència espiritual profunda. Però sé que em sabreu perdonar si faig un rodeig i postergo el tema per uns minuts a fi d'ambientar aquesta situació una mica extraordinària que estem vivint.

Només quatre vegades en gairebé quaranta anys ens hem comunicat públicament des d'aquí, des d'aquest paratge muntanyenc desolat. La primera vegada fou el 1969. I avui veiem unes esteles gravades en diferents idiomes que recorden el que es va dir en aquella oportunitat. Allà està la síntesi d'un sistema de pensament i acció que es va anar expressant de diferents maneres, en diferents temps i en diferents indrets del món. En aquella època es va parlar de les diferències que existien entre el dolor físic i el sofriment mental. I es van considerar la Justícia i la Ciència, bolcades totalment cap al progrés de les societats, com únics camins per mitigar i fer retrocedir el dolor dels nostres cossos. Però pel que fa al sofriment mental, diferent al dolor físic, succeïa que no se'l podia fer desaparèixer pel sol concurs de la Justícia i la Ciència. L'afany continu aplicat en fer avançar la Ciència i la Justícia en les societats humanes dignificava les millors causes. Igualment, en tractar de vèncer el sofriment mental, es feia un esforç tan important com l'aplicat en vèncer el dolor. Des de llavors prediquem que els esforços per superar el dolor i el sofriment són els més dignes de l'empresa humana.

Amb centenars de milers d'amics entranyables, ens vam donar la tasca d'humanitzar la Terra. Què ha estat per a nosaltres "Humanitzar la Terra"? Ha estat posar com a màxim valor la llibertat humana i com a màxima pràctica social la no discriminació i la no-violència. En tractar d'humanitzar la Terra no ens exclòiem de les obligacions que reclamàvem a d'altres. De fet, ens imposàvem com a norma de conducta l'exigència de tractar els altres com volíem ser tractats. Ara hem proposat aturar-nos un moment en el camí de la humanització per tal de reflexionar sobre el sentit de la nostra existència i de les nostres accions. Hem pelegrinat a aquest paratge desolat buscant la força que alimenti la nostra vida, buscant l'alegria del fer i buscant la pau mental necessària per progressar en aquest món alterat i violent. En aquestes Jornades estem revisant les nostres vides, les nostres esperances i també els nostres fracassos amb la finalitat de netejar la ment de tota falsedat i contradicció. Tenir l'oportunitat de revisar aspiracions i frustracions és una pràctica que encara que fos per una sola vegada a la vida, hauria d'efectuar tot aquell que busca avançar en el seu desenvolupament personal i en la seva acció en el món. Aquests són dies d'inspiració i reflexió. Aquests són dies de reconciliació. Reconciliació sincera amb nosaltres mateixos i amb aquells que ens han ferit. En aquelles relacions doloroses que hem patit no estem tractant de perdonar ni de ser perdonats. Perdonar exigeix que un dels termes es posi en una altura moral superior i que

l'altre terme s'humilliï davant de qui perdona. I és clar que el perdó és un pas més avançat que el de la venjança, però no ho és tant com el de la reconciliació.

Tampoc no estem tractant d'oblidar els greuges que hagin succeït. No és el cas d'intentar la falsificació de la memòria. El cas és tractar de comprendre allò que va passar per entrar en el pas superior de reconciliar. No s'aconsegueix res de bo, personalment o socialment, amb l'oblit o el perdó. Ni oblit ni perdó! Perquè la ment ha de quedar fresca i atenta, sense dissimulacions ni falsificacions. Estem considerant ara el punt més important de la reconciliació, que no admet adulteracions. Si busquem la reconciliació sincera amb nosaltres mateixos i amb aquells que ens han ferit intensament és perquè volem una transformació profunda de la nostra vida. Una transformació que ens tregui del ressentiment en què, en definitiva, ningú no es reconcilia amb ningú i ni tan sols amb si mateix. Quan arribem a comprendre que en el nostre interior no habita un enemic sinó un ésser ple d'esperances i fracassos, un ésser en qui veiem, en curta successió d'imatges, bells moments de plenitud i moments de frustració i ressentiment. Quan arribem a comprendre que el nostre enemic és un ésser que també va viure amb esperances i fracassos, un ésser en qui hi va haver bells moments de plenitud i moments de frustració i ressentiment, estarem posant una mirada humanitzadora sobre la pell de la monstruositat.

Aquest camí cap a la reconciliació no sorgeix espontàniament, de la mateixa manera que no sorgeix espontàniament el camí cap a la no-violència. Perquè ambdós requereixen una gran comprensió i la formació d'una repugnància física per la violència.

No serem nosaltres qui jutjarem els errors, propis o aliens, per a això estarà la retribució humana i la justícia humana i serà l'alçària dels temps la que exercirà el seu domini, perquè jo no vull jutjar-me ni jutjar... vull comprendre en profunditat per netejar la meua ment de tot ressentiment.

Reconciliar no és oblidar ni perdonar, és reconèixer tot el que ha succeït i és proposar-se sortir del cercle del ressentiment. És passejar la mirada reconeixent els errors en un i en els altres. Reconciliar en un mateix és proposar-se no passar pel mateix camí dues vegades, sinó disposar-se a reparar doblement els danys produïts. Però està clar que als qui ens hagin ofès no els podem demanar que reparin doblement els danys que ens han ocasionat. Tanmateix, és una bona tasca fer-los veure la cadena de perjudicis que van arrossegant en les seves vides. En fer això ens reconciliem amb qui hàgim sentit abans com a un enemic, tot i que això no aconsegueixi que l'altre es reconciliï amb nosaltres, però això ja és part del destí de les seves accions sobre les quals nosaltres no podem decidir.

Estem dient que la reconciliació no és recíproca entre les persones i també que la reconciliació amb un mateix no porta com a conseqüència que altres surtin del seu cercle viciós, encara que es poden reconèixer els beneficis socials d'aquesta postura individual.

El tema de la reconciliació ha estat central en les nostres jornades però segurament haurem assolit molts altres avenços en pelegrinar físicament a un paisatge desconegut que haurà despertat paisatges profunds. I això sempre serà

possible si el propòsit que ens mou a pelegrinar és una disposició cap a la renovació o, millor encara, una disposició cap a la transformació de la pròpia vida.

Aquests dies hem passat revista a les situacions que considerem més importants en la nostra vida. Si hem localitzat aquests moments i hi hem passejat la reconciliació netejant els ressentiments que ens lliguen al passat, haurem fet un bon pelegrinatge fins a la font de la renovació i la transformació.

No oblidem les petites frases que han sorgit en el nostre interior, no oblidem les ocurrències que ens han arribat sobtadament, no deixem d'anotar algunes veritats que hem aconseguit pressentir perquè les hem vist dansar breument en el nostre caminar o perquè les hem vist en els nostres somnis reparadors després del nostre pelegrinatge. Aquestes frases, aquestes ocurrències i aquestes veritats dansaires són inspiracions que estem promptes a agrair i són inspiracions que ens conviden a anar més enllà en les nostres experiències no sols de reconciliació sinó de superació de les contradiccions, de les febleses i dels temors.

Faig vots perquè les cerques i les trobades ens inflamin i ens motivin molt profundament.

Per acabar, he de dir que reconec i vull compartir amb tots aquesta situació que és similar a la que hem descrit en una de les nostres Experiències Guiades... “Torno al món amb el front i les mans lluminoses. Així doncs, accepto el meu destí. Allà estan el camí i jo, pelegrí humil que torna a la seva gent. Jo que torno lluminós a les hores del dia rutinari, al dolor de l’home, a la seva simple alegria. Jo que dono de les meves mans el que puc, que rebo l’ofensa i la salutació fraterna, canto al cor que des de l’abisme obscur reneix a la llum de l’anhelat sentit”.